

**KONFERENCIA O PRISTÚPENÍ
K EURÓPSKEJ ÚNII
– ALBÁNSKO –**

**V Bruseli 22. mája 2026
(OR. en)**

AD 13/26

LIMITE

CONF-ALB 3

DOKUMENT O PRISTÚPENÍ

Predmet: **PRIEBEŽNÉ SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE**

- **Blok 1: Základné hodnoty**

PRÍSTUPOVÉ ROKOVANIA

ALBÁNSKO

PRIEBEŽNÉ SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE

Rokovací blok: 1

Základné hodnoty

Tento blok zahŕňa fungovanie demokratických inštitúcií, reformu verejnej správy, kapitoly 23 – Súdnictvo a základné práva, 24 – Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť, hospodárske kritériá, 5 – Verejné obstarávanie, 18 – Štatistika, 32 – Finančná kontrola.

PRIEBEŽNÉ SPOLOČNÉ STANOVISKO EURÓPSKEJ ÚNIE

EÚ súhlasí s tým, že Albánsko celkovo splnilo predbežné kritériá stanovené v úvodnom spoločnom stanovisku Európskej únie (AD 18/24 CONF-ALB 3). Na základe tohto posúdenia toto priebežné spoločné stanovisko EÚ dopĺňa spoločné stanovisko EÚ k otvoreniu bloku 1, v ktorom sa už vymedzilo stanovisko EÚ a záverečné kritériá pre kapitoly 5, 18 a 32, ktoré zostávajú v platnosti. Toto priebežné spoločné stanovisko EÚ slúži okrem iného na stanovenie zostávajúcich záverečných kritérií v rámci tohto bloku.

Toto stanovisko Európskej únie vychádza zo všeobecného stanoviska pre konferenciu o prístupí Albánska (AD 5/22 CONF-ALB 2) a podlieha rokovacím zásadám, ktoré v ňom boli schválené, a to najmä týmto:

- akýkoľvek názor, ktorý vyjadrí Albánsko alebo EÚ k určitej kapitole rokovaní, žiadnym spôsobom neovplyvní stanovisko, ktoré sa môže zaujať k iným kapitolám;
- dohody dosiahnuté v priebehu rokovaní o konkrétnych kapitolách, a to ani čiastkové, sa nesmú považovať za konečné, kým sa nedosiahne celková dohoda o všetkých kapitolách;
- ako aj požiadavkám stanoveným v bodoch 3, 5, 10, 14, 16, 31, 33, 36, 38, 39, 46, 47 a 48 rokovacieho rámca.

EÚ nabáda Albánsko, aby pokračovalo v procese zosúlad'ovania s *acquis* EÚ a príslušnými európskymi normami a v ich účinnom vykonávaní a presadzovaní a aby vo všeobecnosti už pred prístupím vytváralo politiky a nástroje čo najviac podobné politikám a nástrojom EÚ. EÚ zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť úplné vykonávanie kľúčových reforiem a právnych predpisov v rámci bloku Základné hodnoty vrátane solídnych výsledkov, ako sa uvádza ďalej.

EÚ berie na vedomie, že Albánsko vo svojej pozícii AD 19/24 CONF-ALB 4 akceptuje *acquis* EÚ v rámci bloku 1 v podobe, v akej bolo účinné k 2. októbru 2024, ako aj jeho vyhlásenie, že do dňa svojho pristúpenia k Európskej únii ho bude pripravené vykonávať.

EÚ pozitívne hodnotí rôzne kroky a opatrenia, ktoré Albánsko prijalo a vykonalo okrem iného na základe svojich plánov v oblasti právneho štátu, reformy verejnej správy a fungovania demokratických inštitúcií, ako aj jeho úsilie o splnenie predbežných kritérií stanovených v dokumente AD 18/24 CONF-ALB 3.

1. Fungovanie demokratických inštitúcií

EÚ si pozorne všíma, že Albánsko pokračuje v konsolidácii svojich demokratických inštitúcií a že jeho právny a inštitucionálny rámec umožňuje realizovať demokratický volebný proces. EÚ nabáda Albánsko, aby riešilo zostávajúce právne nejasnosti a nezrovnalosti, na ktoré poukázala OBSE/ODIHR, ako aj ďalšie spoločné odporúčania OBSE/ODIHR a Benátskej komisie, najmä pokiaľ ide o volebné právne predpisy, pravidlá a administratívne postupy, ktoré je tiež potrebné vykonávať načas a účinne vzhľadom na nadchádzajúce komunálne voľby. EÚ naliehavo vyzýva Albánsko, aby ďalej posilňovalo právne predpisy o médiách vo volebných kampaniach, najmä o politickej reklame, dezinformáciách a online platformách, zosúladiť ich s *acquis* EÚ a európskymi normami a účinne ich vykonávalo. EÚ zdôrazňuje, že hoci väčšina strán podpísala dobrovoľný kódex správania v rámci digitálnych kampaní, naďalej prevláda polarizujúci a manipulatívny obsah, pričom bolo obmedzené monitorovanie. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetkých kandidátov prijatím opatrení na zabránenie zneužívaniu štátnych zdrojov a inštitucionálneho vplyvu, ako aj znížením vplyvu sponzorských sietí. EÚ berie na vedomie zriadenie medzistraníckeho parlamentného výboru zameraného na volebnú reformu, ktoré by malo viesť k inkluzívnemu a konštruktívnemu politickému dialógu, ako aj ku konzultáciám so všetkými zainteresovanými stranami.

EÚ nabáda na ďalšiu konsolidáciu inštitucionálnej úlohy zákonodarného zhromaždenia Albánska a všíma si kroky v tejto oblasti. EÚ konštatuje, že parlamentné zasadnutia sú naďalej poznačené napätím a obmedzeným dohľadom nad výkonnou mocou. EÚ ďalej konštatuje, že zosúlad'ovanie právnych predpisov s *acquis* si vyžaduje dôkladnosť a dostatok času na vecné konzultácie, pričom očakáva, že uvedené sa zabezpečí inkluzívnym dialógom s príslušnými aktérmi vrátane občianskej spoločnosti. V tejto súvislosti EÚ pripomína, že je dôležité, aby Albánsko neprijímalo žiadne legislatívne opatrenia, ktoré nie sú v súlade s európskymi normami. EÚ nabáda na ďalšie úsilie o zvýšenie transparentnosti a zodpovednosti, integrity a účinnosti, a to aj pokiaľ ide o interakcie v rámci parlamentu a medzi parlamentom a mimovládnyimi organizáciami/organizáciami občianskej spoločnosti, a to aj pokiaľ ide o včasnú zverejňovanie informácií z jeho strany. EÚ pripomína, že fungujúci parlament musí byť schopný udržateľným spôsobom vykonávať účinný a neobmedzený dohľad nad výkonnou mocou, a to aj prostredníctvom vyšetrovacích výborov, a zároveň si plniť svoju zákonodarnú úlohu, pričom musí pracovať transparentne a zodpovedne, bezúhonne a účinne, a to aj prostredníctvom konštruktívneho a inkluzívneho politického dialógu, ktorý by mal prebiehať aj v rámci politických strán. Zabezpečenie týchto funkcií predstavuje ústredný pilier prístupového procesu.

EÚ zdôrazňuje, že právny, regulačný a inštitucionálny rámec pre **organizácie občianskej spoločnosti** je celkovo zavedený, ale sú potrebné zlepšenia, aby sa umožnilo úplné vykonávanie tohto právneho rámca, najmä pokiaľ ide o postupy registrácie. EÚ konštatuje, že je potrebné zlepšiť konzultačné procesy, aby sa zvýšila ich inkluzívnosť, efektívnosť a kvalita, a to na ústrednej aj miestnej úrovni, a že na zabezpečenie udržateľného a priaznivého prostredia pre občiansku spoločnosť je potrebné ďalšie úsilie a zdroje vrátane transparentného verejného financovania.

2. Reforma verejnej správy

EÚ konštatuje, že Albánsko zaviedlo **strategický rámec pre verejnú správu**. EÚ berie na vedomie zriadenie medzistraníckeho parlamentného výboru, ktorý sa má venovať územnej reforme. EÚ víta prijatie novej stratégie reformy verejnej správy na roky 2025 – 2030 a novej stratégie riadenia verejných financií na roky 2024 – 2030 a pripomína, že je dôležité, aby budúce reformy zodpovedali európskym a medzinárodným normám a aby sa vykonávali prostredníctvom inkluzívneho dialógu so všetkými zainteresovanými stranami, ako je občianska spoločnosť a zástupcovia národnostných menšín. EÚ zdôrazňuje, že by sa malo zabezpečiť účinné a včasné vykonávanie týchto stratégií na ústrednej aj miestnej úrovni a nabáda Albánsko, aby zlepšilo rámce monitorovania a podávania správ. Mal by sa zabezpečiť celkový súlad stratégie reformy verejnej správy s inými strategickými dokumentmi a dokumentmi týkajúcimi sa plánovania politík, ako aj finančná udržateľnosť opatrení súvisiacich s reformou verejnej správy. EÚ tiež zdôrazňuje, že systém koordinácie politík je stále zložitý a mal by sa ďalej zjednodušiť.

EÚ zdôrazňuje, že Albánsko dosahuje strednú úroveň pripravenosti, pokiaľ ide o **rozvoj a koordináciu svojich politík**. V oblasti rozvoja politík je vo veľkej miere zavedený právny základ a inštitucionálna štruktúra pre konzistentnú tvorbu politík. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí zmodernizovať svoj regulačný rámec s cieľom zlepšiť strednodobé plánovanie politík, zvýšiť kvalitu posúdení regulačného vplyvu a verejných konzultácií a rozšíriť ich využívanie na všetky sekundárne právne predpisy. EÚ konštatuje, že Albánsko by malo zabezpečiť primerané nadviazanie na verejné konzultácie a umožniť väčšiu účasť občianskej spoločnosti, najmä pri monitorovaní vykonávania *acquis*. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí posilniť úlohu parlamentného dohľadu nad vládou prostredníctvom dôkladného a inkluzívneho politického dialógu a verejných konzultácií.

EÚ konštatuje, že právne predpisy Albánska v oblasti **štátnej správy** sú vo všeobecnosti zosúladené s hlavnými zásadami transparentného náboru, povyšovania a prepúšťania na základe zásluh. Ustanovenia týkajúce sa náboru a povyšovania na základe zásluh sa však musia dôsledne vykonávať a monitorovať v praxi na všetkých úrovniach. EÚ berie na vedomie kroky, ktoré Albánsko prijalo na revíziu právnych predpisov v oblasti štátnej služby s cieľom zlepšiť nábor na základe zásluh a nábor na vyššie pozície, a vyzýva ho, aby pokračilo v ich prijímaní a vykonávaní. EÚ berie na vedomie dokončenie reformy platov štátnych zamestnancov, ktorá sa rozšírila aj na miestne samosprávy. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí v rámci všetkých inštitúcií ďalej harmonizovať a uplatňovať systém klasifikácie zamestnaní. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité, aby Albánsko zabezpečilo verejnú správu, ktorá bude schopná účinne vykonávať *acquis*, ako aj reformy súvisiace s EÚ, posilniť zodpovednosť inštitúcií, a to aj v oblasti využívania externých poznatkov, a mobilizovať udržateľné verejné financovanie.

EÚ berie na vedomie prácu Albánska na zlepšovaní právneho rámca pre **organizáciu ústredných správnych orgánov**. EÚ vyzýva Albánsko, aby pokračilo v účinnom vykonávaní novelizovaného zákona o organizácii a fungovaní štátnej správy. EÚ naliehavo vyzýva Albánsko, aby posilnilo dohľad príslušných ministerstiev nad podriadenými orgánmi. EÚ nabáda Albánsko, aby zvýšilo transparentnosť verejných inštitúcií, okrem iného aj posilnením prístupu občanov k verejným informáciám. EÚ pripomína, že je dôležité, aby Albánsko zachovalo rozdelenie právomocí medzi ústrednou a miestnou úrovňou verejnej správy, ako aj autonómiu miestnej samosprávy, ako sú stanovené v právnom systéme Albánska a zohľadnilo pri tom odporúčania príslušných medzinárodných orgánov.

EÚ pripomína, že cestou k lepšej verejnej správe je digitalizácia, ktorá poskytuje transparentnejšie, efektívnejšie, účinnejšie a kvalitnejšie elektronické služby so zníženými administratívnymi nákladmi a nižším administratívnym zaťažením pre občanov a podniky. EÚ berie na vedomie celkovo vysoký stupeň **digitalizácie verejných služieb** v Albánsku, ktorá pokrýva približne 95 % všetkých verejných služieb. EÚ vyzýva Albánsko, aby všetkým občanom a podnikom ďalej zaručovalo rovnaké zaobchádzanie a dostupnosť administratívnych služieb. EÚ nabáda Albánsko, aby zintenzívnilo úsilie o zjednodušenie administratívnych postupov a služieb a aby posilnilo kybernetickú bezpečnosť. EÚ víta prijatie národného rámca interoperability v súlade s najnovším európskym rámcom interoperability. EÚ nabáda Albánsko, aby ďalej monitorovalo vývoj digitálneho *acquis* EÚ, najmä právneho predpisu EÚ o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách (nariadenie eIDAS) s cieľom vytvoriť vnútroštátnu peňaženku digitálnej identity.

EÚ konštatuje, že rámec pre **riadenie verejných financií** je zavedený, hoci existuje priestor na ďalšie zlepšenie. EÚ konštatuje, že Albánsko dosiahlo určitý pokrok pri zlepšovaní svojho strednodobého rozpočtového rámca, a víta prijatie strednodobej stratégie príjmov na roky 2024 – 2027. EÚ vyzýva Albánsko, aby v plnej miere obnovilo prax parlamentných rozpočtových revízií a aby využívalo normatívne akty len za výnimočných a odôvodnených okolností a zabezpečilo, aby parlament mohol v plnej miere uplatňovať svoje rozpočtové práva. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité, aby Albánsko zvýšilo inštitucionálne kapacity na monitorovanie fiškálnych rizík a posilnilo riadenie verejných investícií. EÚ nabáda Albánsko, aby zriadilo a sprevádzkovalo fiškálnu radu s cieľom posilniť dôveryhodnosť fiškálnych politík v krajine.

3. Kapitola 23: Súdnictvo a základné práva

EÚ zdôrazňuje, že legislatívny a inštitucionálny rámec Albánska má vysokú úroveň zosúladenia s *acquis* EÚ a príslušnými európskymi normami v oblasti **fungovania súdnictva**. EÚ vyzýva Albánsko, aby upevnilo vykonávanie reforiem prostredníctvom revidovanej stratégie v oblasti justície na roky 2024 – 2030, ktorá umožní posilniť medziinštitucionálnu spoluprácu a pravidelné monitorovanie a zlepšiť zber a analýzu údajov.

EÚ konštatuje pokrok Albánska, pokiaľ ide o **nezávislosť a nestrannosť** súdneho systému a systému prokuratúry. EÚ berie na vedomie doterajšie úspechy Albánska a jeho plány naďalej rozvíjať kapacity, nezávislosť a efektívnosť samosprávnych orgánov súdnictva a upevňovať pokrok prostredníctvom menovaní a kariérneho postupu na základe zásluh, zvyšovania transparentnosti povyšovania, prísneho dodržiavania a vykonávania dôkladných pravidelných kontrol bezúhonnosti sudcov počas ich kariéry. EÚ berie na vedomie aj kroky Albánska smerom k dodržiavaniu prísnych noriem stanovených v procese preverovania a zdôrazňuje, že je potrebné, aby Albánsko tieto normy udržateľným spôsobom chránilo a udržiavalo. EÚ ďalej Albánsko vyzýva, aby zabezpečilo účinné uplatňovanie pravidiel náhodného pridelovania prípadov v praxi, hoci je potrebné ďalšie úsilie na to, aby bolo toto pridelovanie plne automatizované. EÚ vyjadruje poľutovanie nad čoraz častejšími a znepokojujúcimi pokusmi verejných činiteľov alebo politikov (aj na vysokej úrovni) vyvíjať neprimeraný vplyv na justičné inštitúcie vrátane špecializovanej štruktúry pre boj proti korupcii (SPAK) a nad osobnými útokmi na sudcov a prokurátorov a vyzýva Albánsko, aby uvedené pokusy a útoky účinne riešilo a aby ďalej posilňovalo odolnosť justičných inštitúcií voči prípadom vnútorného a vonkajšieho zasahovania, a to aj tým, že zabezpečí, aby vysoká súdna rada a vysoká prokurátorská rada naďalej dôrazne reagovali na útoky zástupcov výkonnej alebo zákonodarnej moci na súdnictvo. EÚ dôsledne zdôrazňuje, že je potrebné, aby albánska výkonná aj zákonodarná moc plne rešpektovali nezávislosť súdnictva a prioritne v plnej miere vykonávali záväzné rozhodnutia ústavného súdu, pričom poukazuje na prípady, keď výkonná a zákonodarná moc v minulosti vykonávala rozhodnutia neúplne a oneskorene. EÚ okrem toho prízvukuje, že právne predpisy a postupy týkajúce sa zbavenia imunity by sa mali riadiť európskymi normami, najmä normami stanovenými v stanoviskách a odporúčaní Benátskej komisie. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité, aby Albánsko pri vymenúvaní všetkých členov samoregulačných orgánov a iných kľúčových súdnych orgánov a orgánov prokuratúry zabezpečilo najprísnejšie normy bezúhonnosti, transparentnosti a zásluhovosti.

EÚ konštatuje, že Albánsko má právny a inštitucionálny rámec, ktorý zabezpečuje solídnu mieru regulácie, pokiaľ ide o nepretržité **vyvodzovanie** zodpovednosti súdneho systému. EÚ víta, že Albánsko ukončilo proces preverovania na prvom stupni, a berie na vedomie jeho plán na riadne ukončenie procesu preverovania v odvolacej fáze v ústavných lehotách pod dohľadom medzinárodnej monitorovacej operácie. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí pokračovať v iniciovaní trestných konaní proti sudcom a prokurátorom obvineným z trestnej činnosti počas procesu preverovania a že je zásadne dôležité v praxi uplatňovať prísne normy, ktoré boli stanovené v procese preverovania. EÚ tiež berie na vedomie počiatočné kroky Albánska na zabezpečenie toho, aby inšpekčné služby a samosprávne inštitúcie, najmä vysoký súdny inšpektor, vysoká súdna rada a vysoká prokurátorská rada, dosiahli solídne výsledky, pokiaľ ide o nepretržité vyvodzovanie zodpovednosti a bezúhonnosť v súdnom systéme na všetkých úrovniach, pričom je potrebné ďalšie úsilie na posilnenie kapacít vysokého súdneho inšpektora a na zvýšenie transparentnosti a obmedzenie využívania horizontálnych presunov, najmä aby sa nevyužívali na povyšovanie. EÚ berie na vedomie revíziu ustanovení, ktoré sa vzťahujú na vymenúvanie nemagistrátnych členov, s cieľom zabezpečiť najvyššiu úroveň bezúhonnosti a zásluhovosti pri vymenúvaní nemagistrátnych členov vysokej súdnej rady a vysokej prokurátorskej rady.

EÚ konštatuje, že Albánsko sa usiluje vytvoriť si dobrý základ pre **kvalitu a efektívnosť** justičného systému. EÚ berie na vedomie, že v uvedenom úsilí treba pokračovať, s cieľom zabezpečiť dostatočné ľudské a finančné zdroje, aby súdnictvo mohlo fungovať v plnej miere, efektívne a nezávisle a aby sa zaručilo právo na prístup k spravodlivosti, a to aj ďalším znižovaním počtu nahromadených nepreskúmaných prípadov. EÚ berie na vedomie pokrok, ktorý sa dosiahol pri skvalitňovaní školy sudcov, ktorá má ponúknuť aspirujúcim sudcom vyššiu úroveň vzdelania, a vyzýva Albánsko, aby toto úsilie ďalej upevňovalo, okrem iného aj zlepšením a účinným vykonávaním vstupnej skúšky založenej na transparentnosti, objektívnych kritériách a spravodlivej súťaži. EÚ súhlasí s tým, že Albánsko musí ďalej zlepšovať IT nástroje, ktoré majú k dispozícii sudy, a berie na vedomie plán Albánska v tejto súvislosti. EÚ ďalej vyzýva na včasné vytvorenie integrovaného systému správy prípadov a zdôrazňuje, že je dôležité zabrániť akémukoľvek neoprávnenému prístupu k údajom v ňom uchovávaným. EÚ ďalej konštatuje, že je naliehavo potrebné priebežne obsadzovať zostávajúce voľné miesta v súdnictve, aby sa zabezpečila jeho efektívnosť, v súvislosti s čím bude tiež potrebné stanoviť kvóty pre kandidátov na sudcov, ktoré budú primerane odzrkadľovať potreby súdneho systému. EÚ zdôrazňuje, že je potrebné zlepšiť kvalitu infraštruktúry súdov a prokuratúr a bezpečnosť jednotlivcov, a to aj v rámci inštitúcií v oblasti spravodlivosti a presadzovania práva. EÚ takisto pripomína, že je dôležité, aby Albánsko zabezpečilo účinnú súdnu ochranu a konzistentné, včasné a úplné vykonávanie všetkých súdnych rozsudkov.

EÚ konštatuje, že legislatívny a inštitucionálny rámec Albánska v oblasti **boja proti korupcii** je čiastočne zosúladený s *acquis* EÚ. EÚ víta hmatateľný pokrok Albánska v oblasti vyšetrovania, trestného stíhania a vynášania odsudzujúcich rozsudkov v prípadoch korupcie, a to aj proti vysokopostaveným úradníkom. EÚ víta dobré výsledky, ktoré doteraz dosiahla štruktúra SPAK a jej súdy, a to aj v prípadoch korupcie na vysokej úrovni. EÚ však zdôrazňuje, že korupcia je naďalej rozšírená vo väčšine oblastí verejného a podnikateľského života vrátane všetkých zložiek ústrednej štátnej správy a miestnej samosprávy a inštitúcií a zostáva oblasťou, ktorá vyvoláva zásadné znepokojenie. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí dosiahnuť ďalší významný pokrok pri predchádzaní všeobecnému a rozsiahlemu výskytu korupcie a pri riešení tohto javu. EÚ berie na vedomie pokrok Albánska pri ďalšej zmene a doplnení jeho právneho a inštitucionálneho rámca v oblasti boja proti korupcii. EÚ zdôrazňuje, že tieto opatrenia sa teraz musia odhodlane vykonávať a musia mať vplyv najmä v odvetviach, ktoré sú korupciou najviac ohrozené, predovšetkým v oblasti verejnej infraštruktúry, katastra nehnuteľností a vlastníckych práv, ciel, daňovej správy, vzdelávania, zdravotníctva, verejného obstarávania a zmlúv o verejno-súkromnom partnerstve. EÚ vyzýva Albánsko, aby s cieľom zvýšiť transparentnosť dokončilo revíziu a účinné vykonávanie právnych predpisov o daroch a sponzorstve a o financovaní politických strán prostredníctvom inkluzívneho a konštruktívneho dialógu medzi rôznymi stranami. EÚ berie na vedomie úsilie Albánska o posilnenie inštitucionálnych kapacít a koordináciu inštitúcií na predchádzanie korupcii, ktoré je potrebné posilniť. EÚ tiež berie na vedomie konsolidáciu operačných a ľudských kapacít špeciálneho prokurátora pre korupciu a organizovanú trestnú činnosť a súdov štruktúry SPAK, ktorú je potrebné naďalej zintenzívniť. EÚ víta pokrok smerom k dosiahnutiu solídnych výsledkov v systémovom potláčaní korupcie a vyzýva Albánsko, aby toto úsilie naďalej konsolidovalo, najmä na vysokej úrovni a vrátane konečnej konfiškácie majetku, a aby zvýšilo počet prípadov, ktoré štruktúre SPAK postupujú iné orgány vrátane albánskej štátnej polície. EÚ vyjadruje poľutovanie nad niektorými rozhodnutiami albánskeho parlamentu z minulosti, ako aj nad vyjadreniami verejných činiteľov v súvislosti s vyšetrovaniami bývalých verejných činiteľov a poslancov parlamentu. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité, aby Albánsko intenzívnejšie bojovalo proti korupcii na vysokej úrovni, aby dodržiavalo zásadu rovnosti pred zákonom, a aby súdnictvo vrátane štruktúry SPAK naďalej pracovalo nezávisle a tiež nestranne, zodpovedne, profesionálne, rešpektovalo právo na obhajobu a pracovalo bez zasahovania.

EÚ berie na vedomie pokrok vo zvyšovaní efektívnosti rámca na predchádzanie korupcii a vyzýva Albánsko, aby toto úsilie ďalej konsolidovalo, a to aj jeho ďalším zosúladením s *acquis* EÚ a systematickým a účinným zohľadňovaním všetkých odporúčaní vyplývajúcich z medzinárodných mechanizmov monitorovania v rámci dohovorov, ktorých je zmluvnou stranou, vrátane Dohovoru OSN proti korupcii a Skupiny štátov Rady Európy proti korupcii (GRECO). EÚ podčiarkuje, že Albánsko musí v prvom rade zabezpečiť, aby budúce právne zmeny trestnoprávných predpisov vrátane potenciálnych amnestií boli v súlade s *acquis* EÚ a európskymi normami a v plnej miere prispievali k plánu krajiny neustále znižovať korupciu.

EÚ konštatuje, že právny a inštitucionálny rámec Albánska je čiastočne zosúladený s *acquis* EÚ a európskymi normami v oblasti **základných práv**, a zdôrazňuje, že je potrebné posilniť jeho vykonávanie s cieľom zaručiť plné uplatňovanie základných práv v praxi, čo zahŕňa aj posilnenie kapacít nezávislých inštitúcií pre základné práva a systematické plnenie ich odporúčaní i odporúčaní medzinárodných monitorovacích orgánov vrátane Európskeho výboru na zabránenie mučeniu, ako aj vykonávanie rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva. EÚ konštatuje, že Albánsko musí dosiahnuť súlad s *acquis* EÚ oblasti v trestného konania, práv obetí a procesných práv.

EÚ víta prijatie nového zákona o **ochrane osobných údajov** a jeho desiatich sprievodných vykonávacích právnych predpisov v súlade s príslušným *acquis* EÚ. EÚ konštatuje, že Albánsko teraz musí zabezpečiť účinné vykonávanie a presadzovanie tohto nového právneho rámca. EÚ berie na vedomie plán Albánska posilniť inštitucionálne kapacity komisára pre informácie a ochranu údajov, ako aj verejných a súkromných prevádzkovateľov s cieľom zabezpečiť účinné presadzovanie práva vrátane opatrení na zvyšovanie informovanosti verejnosti. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité, aby Albánsko zrealizovalo svoj plán na účinné vyšetrowanie porušení práv na ochranu údajov vrátane rozsiahlych porušení.

EÚ konštatuje, že pokiaľ ide o **slobodu prejavu**, právny a inštitucionálny rámec Albánska je čiastočne zosúladený s *acquis* EÚ a európskymi normami, pričom sú stále potrebné výrazné zlepšenia. EÚ berie na vedomie prvé kroky Albánska v rámci jeho plánu umožniť hĺbkovú reformu. EÚ ho naliehavo vyzýva, aby dokončilo zmeny právneho a regulačného rámca a zaviedlo potrebné vykonávacie a presadzovacie opatrenia s cieľom ďalej zvýšiť transparentnosť vlastníctva médií, posilniť pluralitu médií a redakčnú nezávislosť, ako aj zvýšiť transparentnosť financovania médií zo súkromných a štátnych zdrojov a autonómiu regulačného orgánu pre médiá a nezávislosť verejnoprávneho vysielateľa v súlade s *acquis* EÚ.

EÚ so znepokojením konštatuje, že atmosféra verbálnych a fyzických útokov, očierňujúcich kampaní a strategických žalôb proti verejnej účasti namierených proti novinárom sa nezlepšila a treba ju komplexne riešiť. EÚ berie na vedomie nové ustanovenia trestného zákonníka týkajúce sa dekriminalizácie ohovárania v prípade novinárov. EÚ pripomína, že je dôležité, aby Albánsko v plnej miere a bezodkladne zrušilo zostávajúce trestnoprávne ustanovenia o urážke na cti a ohováraní a zosúladiť občianske aspekty ohovárania s európskymi normami, pričom vyzýva na úplné a rýchle zosúladenie so smernicou EÚ o boji proti strategickým žalobám proti verejnej účasti. EÚ tiež zdôrazňuje, že je dôležité nadviazať na odporúčanie EÚ [...] týkajúce sa boja proti strategickým žalobám proti verejnej účasti. EÚ zdôrazňuje, že na tieto kroky budú musieť pozorne nadviazať najmä určené kontaktné miesta v rámci štátnej polície a prokuratúry, aby sa formálne opatrenia a záruky účinne vykonávali a aby sa premietli do hmatateľného zlepšenia bezpečnosti novinárov, ako aj ich pracovného prostredia. Akákoľvek zmena právneho rámca musí byť v súlade s európskymi normami a odporúčaniami vrátane stanovísk Benátskej komisie a taktiež musí byť predmetom inkluzívnych konzultácií s mediálnymi organizáciami a občianskou spoločnosťou. EÚ v tejto súvislosti berie na vedomie prebiehajúci štruktúrovaný dialóg medzi inštitúciami a mediálnymi aktérmi zameraný na kľúčové reformy na posilnenie slobody prejavu, slobody médií a ich plurality. Odporúčania, ktoré vziđu z uvedeného dialógu, by mali byť základom pre ďalšiu potrebnú reformu mediálneho sektora.

Pokiaľ ide o **rodovú rovnosť a nediskrimináciu**, v prípade ktorých Albánsko dosiahlo čiastočné zosúladenie s *acquis* EÚ, konštatuje EÚ ďalší pokrok Albánska v jeho plánoch na úplné zosúladenie právneho rámca v oblasti nediskriminácie s *acquis* EÚ, ako aj opatrenia na zosúladenie so smernicou o rasovej rovnosti. EÚ zdôrazňuje, že na všetkých úrovniach verejnej správy je potrebné zabezpečiť inštitucionálnu kapacitu a udržateľné financovanie, na základe ktorých bude možné včas vykonávať príslušné opatrenia, ktoré zahŕňajú aj zosúladenie právnych ustanovení o nediskriminácii, boji proti trestným činom z nenávisti a nenávisťným prejavom proti všetkým skupinám bez ohľadu na náboženstvo, národnosť, rasový či etnický pôvod a na akékoľvek iné dôvody diskriminácie, ako aj dodržiavanie, ochranu a plné a rovnaké uplatňovanie všetkých ľudských práv LGBTI osôb, a to aj prostredníctvom práce komisára pre ochranu pred diskrimináciou, ktorého je od roku 2023 potrebné opätovne vymenovať, a obhajcu ľudu, ktorého inštitucionálne kapacity je potrebné posilniť. EÚ tiež berie na vedomie plány Albánska dokončiť zosúladovanie s *acquis* EÚ v oblasti rodovej rovnosti, najmä s cieľom účinne bojovať proti sexuálnemu a rodovo motivovanému násiliu, a víta prijatie zákona o rodovej rovnosti. Úsilie sa bude musieť zamerať na účinné vykonávanie a posilnenie udržateľnosti útlkov pre obeť násilia. EÚ vyzýva Albánsko, aby pridelo ďalšie zdroje na zvýšenie inštitucionálnych kapacít služieb nápravy a pomoci obetiam a aby zabezpečilo ich udržateľnosť. EÚ konštatuje, že je dôležité, aby Albánsko posilnilo práva osôb so zdravotným postihnutím, čo zahŕňa aj významný pokrok smerom k deinštitucionalizácii, podporu nezávislého života a prístupnosť¹.

EÚ pripomína plán Albánska presadzovať a posilňovať **práva dieťaťa**, a to aj posilnením integrovaného systému ochrany detí a rozšírením dostupnosti komunitných služieb s cieľom dokončiť deinštitucionalizáciu detí. EÚ zdôrazňuje, že je potrebné včas vykonať reformu, ktorou sa podporia a posilnia práva dieťaťa a ktorej hlavnou zásadou bude najlepší záujem dieťaťa. EÚ vyzýva Albánsko, aby vyčlenilo primerané finančné zdroje na boj proti chudobe detí a aby posilnilo inštitucionálne kapacity v tejto oblasti na všetkých úrovniach verejnej správy.

---

¹ Otázky vzdelávania a profesijného začlenenia sa skúmajú v súvislosti s kapitolami 19 a 26.

Pokiaľ ide o **vlastnícke právo**, EÚ berie na vedomie plán Albánska zabezpečiť účinnú súdnu ochranu a zdôrazňuje, že je dôležité bezodkladne riešiť túto otázku v súlade so zmluvami EÚ, ako aj zabezpečiť účinné a včasné vykonávanie všetkých súdnych rozsudkov, najmä konečných súdnych rozsudkov, ktorými sa uzná vlastnícke právo bývalých vlastníkov a ukončí sa tak dlhotrvajúce nevykonávanie rozsudkov. To platí aj pre rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva v tejto oblasti. EÚ berie na vedomie, že Albánsko prijalo vykonávacie právne predpisy týkajúce sa zákona o katastri a zákona o dokončení prechodných vlastníckych procesov, pričom však pretrvávajú značné výzvy v súvislosti s ich vykonávaním. EÚ si v tejto súvislosti všima neprímeraný vplyv uvedených predpisov na oblasti, v ktorých žije veľký počet osôb patriacich k národnostným menšinám, na oblasti s vysokou ekonomickou hodnotou a na pobrežné oblasti. Konkrétne sa podľa plánu pre kapitoly o právnom štáte zavádza efektívny a transparentný systém registrácie a integrovanej správy majetku, ktorý v Albánsku prinesie jasné a bezpečné vlastnícke práva, aby sa najneskôr v roku 2030 zaviedla do praxe plne digitalizovaná služba na zabezpečenie vlastníckych práv. V tejto súvislosti si Albánsko stanovilo dva priebežné ciele na roky 2026 a 2028, ktoré by sa mali pravidelne monitorovať, pričom do druhého štvrťroka 2027 by sa mal preukázať hmatateľný postupný pokrok, pokiaľ ide o prvú registráciu a následné udelenie konečných vlastníckych práv. Prvý z týchto cieľov sa týka digitalizácie katastrálnych máp a druhý sa týka dokončenia prvej registrácie. EÚ v tejto súvislosti tiež zdôrazňuje, že Albánsko musí v súlade s procesom digitalizácie zabezpečiť uverejnenie katastrálnych máp, ktoré je zatiaľ obmedzené. Zdôrazňuje, že Albánsko musí zabezpečiť, aby po tom, ako sa uverejnenia jednotlivé katastrálne mapy a zainteresovaná strana predloží požadované dokumenty na registráciu svojho majetku, štátny katastrálny úrad v zmysle vymedzenia v jeho platnom právnom rámci v stanovenej lehote 45 dní vydal konečný list vlastníctva alebo informoval zainteresovanú stranu, že uvedený majetok si nárokujú aj tretie strany (či už štátne alebo súkromné), aby sa zainteresovaná strana mohla obrátiť na súd.

EÚ konštatuje, že štátny katastrálny úrad zaviedol plán integrity, v ktorom sa zohľadňuje spätná väzba zainteresovaných strán s cieľom zvýšiť od roku 2025 transparentnosť, efektívnosť a zodpovednosť pri poskytovaní služieb, ako sa stanovuje v pláne pre kapitoly o právnom štáte. EÚ tiež zdôrazňuje, že pravidelné a dôkladné správy o vykonávaní plánu integrity majú naďalej zásadný význam. EÚ zdôrazňuje, že úplne transparentne by mala fungovať aj agentúra pre zaobchádzanie s majetkom. Vyzýva na stanovenie realistického časového rámca na vykonanie prípadných kompenzácií, ktoré sa majú dokončiť do konca roku 2026, ako sa uvádza v pláne pre právny štát. EÚ v tejto súvislosti vyzýva albánske orgány, aby sa zaoberali aj otázkou falšovaných dokladov, ako sa uvádza v záveroch Rady o rozširovaní z decembra 2023. EÚ okrem toho opätovne zdôrazňuje, že revízia právnych predpisov týkajúcich sa investícií² v súlade s najlepšimi postupmi EÚ zostáva najvyššou prioritou, ktorá sa má vyriešiť do konca roku 2026, ako sa stanovuje v programe reforiem v rámci plánu rastu. Vyzýva albánske orgány najmä na to, aby zabezpečili, že vyvlastnenie v mene „verejného záujmu“ bolo sprevádzané spravodlivými kompenzáciami pre oprávnených vlastníkov. Zdôrazňuje tiež, že jasný proces klasifikácie nehnuteľností (orná pôda alebo stavebný pozemok) by pomohol zabrániť nesprávnej klasifikácii alebo akémukoľvek zneužitiu.

---

² Táto záležitosť sa skúma v spojení s blokom 3 (kapitola 20), blokom 4 (kapitola 27) a blokom 6 (kapitola 30).

EÚ berie na vedomie a podporuje plány Albánska chrániť a podporovať práva osôb patriacich k **menšinám** v súlade s jeho medzinárodnými záväzkami a európskymi normami, okrem iného zabezpečením účinného vykonávania legislatívneho rámca, najmä zákona č. 96/2017 o ochrane národnostných menšín a sekundárnych právnych predpisov s ním súvisiacich. EÚ vyzýva Albánsko, aby v súvislosti so všetkými volebnými a administratívnymi reformami dodržiavalo legislatívny rámec, ako aj sekundárne právne predpisy. Víta, že Albánsko v decembri 2024 prijalo zostávajúce vykonávacie predpisy týkajúce sa sebaidentifikácie a iných súvisiacich práv a používania jazykov národnostných menšín v rámci ich kontaktov so správnymi orgánmi a orgánmi verejnej moci, ako sa stanovuje v pláne pre právny štát. Zdôrazňuje, že vykonávanie týchto vykonávacích predpisov na celom území by malo prebehnúť v plnom rozsahu, účinne a v súlade s európskymi normami, pričom by sa pri ňom mali v plnej miere zohľadniť odporúčania príslušných medzinárodných orgánov dohľadu a mali by sa doň zapojiť všetky príslušné zainteresované strany. EÚ vyzýva albánske orgány, aby v rámci vykonávania uvedených predpisov v praxi zabezpečili dodržiavanie práva na slobodnú sebaidentifikáciu v súlade s európskymi normami. EÚ pripomína, že akékoľvek ďalšie overovanie alebo požadovanie dôkazov by mali byť výnimkou. EÚ tiež konštatuje, že v rámci aktuálnych právnych predpisov je potrebné zaručiť prístup k vzdelávaniu v menšinových jazykoch bez dodatočných podmienok či príliš prísneho výkladu prahovej hodnoty menšinového obyvateľstva³. EÚ tiež konštatuje, že je potrebné pokračovať v posilňovaní inštitucionálnych kapacít Štátneho výboru pre národnostné menšiny a miestnych orgánov a poskytovať mu dlhodobé zdroje. Pokiaľ ide o rómsku a egyptskú menšinu, EÚ berie na vedomie plány Albánska splniť si záväzky vyplývajúce z poznanskej deklarácie v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, bývania a zdravia a posilniť národné kontaktné miesto pre Rómov. EÚ vyzýva Albánsko, aby prideliť primerané verejné zdroje na vykonávanie politických opatrení a posilnilo koordináciu v tejto oblasti. Ďalej konštatuje, že Albánsko má zavedené ustanovenia, ktoré osobám patriacim k menšinám umožňujú zachovať si a rozvíjať svoje kultúrne dedičstvo a podporovať vedomosti o svojej histórii.

EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí do prístúpenia zabezpečiť úplné zosúladenie svojho legislatívneho rámca s *acquis* EÚ, aby sa zabezpečilo plné využívanie **práv vyplývajúcich z občianstva EÚ**.

---

³ Táto záležitosť sa skúma v spojení s blokom 3 (kapitola 26).

4. Kapitola 24: Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť

EÚ konštatuje, že Albánsko zaviedlo právny a inštitucionálny rámec na **boj proti organizovanej trestnej činnosti**. EÚ víta, že Albánsko zrevidovalo trestný zákonník, ktorý je tak v súlade s trestnoprávnymi ustanoveniami kľúčových právnych aktov, ktoré tvoria *acquis* EÚ v oblasti boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a praniu špinavých peňazí.

Aby sa dosiahol úplný súlad s *acquis* EÚ, je však potrebné prijať ďalšie zmeny tohto rámca, ktoré budú presahovať nedávne zmeny trestného zákona. EÚ nabáda Albánsko, aby zabezpečilo kriminalizáciu porušovania reštriktívnych opatrení Únie, ako aj trestných činov proti životnému prostrediu. EÚ vyzdvihuje, že spolupráca Albánska v oblasti presadzovania práva s členskými štátmi EÚ, Europolom, Eurojustom a CEPOL-om, ako aj veľmi aktívne zapojenie do platformy EMPACT prinášajú pozitívne výsledky pri rozkladaní organizovaných zločineckých skupín. EÚ konštatuje, že toto úsilie by sa malo ďalej posilniť a nabáda Albánsko, aby sa naďalej zúčastňovalo na strategických opatreniach, ktoré koordinuje Europol. Zároveň je naliehavo potrebné, aby vyvinulo ďalšie úsilie na riešenie otázok bezúhonnosti v rámci polície, ktorá je naďalej veľmi zraniteľná z hľadiska korupcie. EÚ v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné, aby Albánsko prijalo rozhodné a udržateľné kroky na posilnenie bezúhonnosti polície, zabezpečilo nepretržité a dôkladné vyšetrowanie zo strany úradu pre policajný dohľad, riešilo vysoký počet rotácií a zabezpečilo transparentné vymenúvanie, presuny a povyšovanie v rámci polície založené na zásluhách. EÚ tiež zdôrazňuje, že je potrebné vynaložiť ďalšie úsilie na konsolidáciu výsledkov v oblasti vyšetrowania, trestného stíhania, vynášania právoplatných odsudzujúcich rozsudkov, ako aj zaisťovania a konfiškácie majetku v súvislosti so závažnou a organizovanou trestnou činnosťou vrátane prania špinavých peňazí, a preukázať proaktívny a účinný prístup k medzinárodnej spolupráci. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko by malo inštitúciám bojujúcim proti organizovanej trestnej činnosti poskytovať ďalšiu podporu na vysokej úrovni, primerané zdroje, technické a operačné kapacity a vybudovať silnú medziinštitucionálnu koordináciu. EÚ tiež berie na vedomie pokrok Albánska pri zabezpečovaní toho, aby bolo trestné konanie od začiatku systematicky sprevádzané finančným vyšetrowaním, a nabáda Albánsko, aby rozvíjalo kapacity na vedenie komplexných finančných vyšetrowaní. EÚ vyzýva Albánsko, aby ďalej upevňovalo pokrok v tejto oblasti.

EÚ ďalej berie na vedomie pokračujúcu snahu Albánska zintenzívniť zaist'ovanie a konfiškáciu majetku, zmrazovať aktíva súvisiace s trestnou činnosťou a podporovať ich opätovné sociálne využitie. EÚ s uspokojením berie na vedomie prijatie zákona o úrade pre vyhľadávanie majetku a zriadenie tohto úradu v rámci albánskej štátnej polície. EÚ zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť účinnú identifikáciu a sledovanie majetku, čo povedie k zvýšenému zaist'ovaniu a konfiškácii majetku. EÚ očakáva, že Albánsko bude pokračovať v prijímaní konkrétnych krokov, a to aj pokiaľ ide o jeho kapacity koordinovať kroky s ostatnými príslušnými inštitúciami, ktorými sa zabezpečí plná funkčnosť úradu pre vyhľadávanie majetku a primerané zdroje na vykonávanie jeho mandátu.

EÚ pripomína, že Albánsko bolo v októbri 2023 po realizovaní jeho akčného plánu a po pozastavení plánovanej fiškálnej amnestie a plánovaného dobrovoľného programu dodržiavania daňových predpisov vyradené zo zoznamu jurisdikcií podliehajúcich zvýšenému monitorovaniu Finančnej akčnej skupiny (FATF). EÚ dôrazne vyzýva Albánsko, aby zabezpečilo, že budúce právne zmeny trestnoprávných noriem vrátane potenciálnych amnestií a dobrovoľných programov dodržiavania daňových predpisov budú v súlade s plánmi krajiny, budú predstavovať pokrok v boji proti organizovanej trestnej činnosti a budú v súlade s príslušným *acquis* EÚ a medzinárodnými normami, ako sú normy stanovené výborom Moneyval a FATF⁴.

EÚ naliehavo vyzýva Albánsko, aby prijalo všetky potrebné právne predpisy a vykonávacie opatrenia v oblasti **počítačovej kriminality** a aby v záujme účinného boja proti počítačovej kriminalite pristúpilo k druhému dodatkovému protokolu k Budapeštianskemu dohovoru. EÚ konštatuje, že Albánsko by malo dosiahnuť solídne výsledky, pokiaľ ide o prevenciu a potlačanie počítačovej kriminality, najmä zabezpečením účinnejšej reakcie orgánov presadzovania práva, ktoré sa zamerajú na odhaľovanie, vysledovateľnosť a stíhanie počítačovej kriminality a budú mať k dispozícii primerané vyšetrovacie kapacity a zdroje v oblasti počítačovej kriminality, aj v rámci Národného úradu pre vyšetrovanie.

---

⁴ Boj proti praniu špinavých peňazí sa skúma v spojení s blokom 2 (kapitola 4).

EÚ berie na vedomie pokrok Albánska v kriminalizácii všetkých foriem **sexuálneho zneužívania detí** a vyzýva ho, aby venovalo osobitnú pozornosť ochrane a prevencii (vrátane predchádzania opakovanej viktimizácii) sexuálneho zneužívania detí online aj offline.

EÚ konštatuje, že v Albánsku je k dispozícii veľké množstvo strelných zbraní, a vyzýva Albánsko, aby obmedzilo ich nelegálnu držbu a **obchodovanie s nimi**. EÚ víta, že Albánsko prijalo národnú stratégiu a akčný plán na kontrolu ručných a ľahkých zbraní (RLZ), ktoré sú vo veľkej miere zosúladené s čiastkovými a celkovými cieľmi regionálneho plánu na lepšiu kontrolu RLZ na západnom Balkáne. EÚ nabáda Albánsko, aby zabezpečilo ich úplné vykonávanie. EÚ tiež s uspokojením berie na vedomie prijatie zákona o dovoze, vývoze a tranzite strelných zbraní, ktorým sa ďalej zosúladuje s *acquis* EÚ. EÚ vyzýva Albánsko, aby v plnej miere dodržiavalo aj *acquis* EÚ v oblasti kontroly nadobúdania a držby strelných zbraní. EÚ berie na vedomie aj plán Albánska zintenzívniť úsilie o zlepšenie informovanosti, osvedy a vzdelávania o nebezpečenstvách a rizikách súvisiacich so zneužívaním a nedovolenou držbou strelných zbraní/RLZ, ako aj s nedovoleným obchodovaním s nimi, ako aj úsilie o obmedzenie nedovolených strelných zbraní prostredníctvom legalizácie, dobrovoľného odovzdania a znehodnotenia.

EÚ konštatuje, že Albánsko je krajinou pôvodu, tranzitu a cieľovou krajinou **obchodovania s ľuďmi** a musí ďalej posilňovať svoje opatrenia na boj proti nemu s dôrazom na významný vplyv na ženy a dievčatá. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité dosiahnuť ďalšie výsledky v tejto oblasti, okrem iného aj pokiaľ ide o zlepšenie podpory obetí zo strany verejných štruktúr. EÚ očakáva, že Albánsko zosúladí svoje právne predpisy s *acquis* EÚ v oblasti obchodovania s ľuďmi.

EÚ konštatuje, že albánske orgány presadzovania práva dosahujú dobrú úroveň spolupráce v oblasti drog so svojimi partnermi v členských štátoch EÚ, najmä pokiaľ ide o boj proti obchodovaniu s drogami. EÚ zdôrazňuje, že okrem prijatia formálneho strategického rámca bude tiež nevyhnutné, aby Albánsko uplatňovalo zastrešujúci strategický prístup k účinnému a dôslednému boju proti nedovolenému pestovaniu a výrobe drog a obchodovaniu s nimi, ako aj k predchádzaniu týmto javom. EÚ oceňuje plán Albánska posilniť a sfunkčniť svoj inštitucionálny rámec a s uspokojením berie na vedomie zriadenie národného monitorovacieho strediska pre drogy (NDO) a národného systému včasného varovania (EWS) pre výmenu informácií o nových psychoaktívnych látkach. EÚ vyzýva Albánsko, aby zabezpečilo účinné fungovanie svojho vnútroštátneho systému včasného varovania a aby na tento účel okrem iného zintenzívnilo spoluprácu s Agentúrou Európskej únie pre drogy (EUDA). EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí dosiahnuť dobré výsledky, pokiaľ ide o zachytávanie a likvidáciu drog a konfiškáciu súvisiaceho majetku.

EÚ konštatuje, že Albánsko má strategický a právny rámec na **boj proti terorizmu a násilnému extrémizmu**, ktorý je vo veľkej miere v súlade s *acquis* EÚ, hoci na dosiahnutie úplného zosúladenia sú stále potrebné určité ďalšie zmeny. EÚ tiež konštatuje, že tento strategický a právny rámec sa musí účinne vykonávať v praxi. EÚ tiež nabáda Albánsko, aby vykonávalo nový spoločný akčný plán predchádzania terorizmu a násilnému extrémizmu na západnom Balkáne a boja proti nim, ktorý bol podpísaný v októbri 2025, pričom ako prvý krok musí prijať národný plán. EÚ berie na vedomie plán Albánska poskytnúť primerané zdroje na boj proti terorizmu a násilnému extrémizmu, posilniť medziagentúrnu a medzinárodnú spoluprácu a posilniť správu prípadov a mechanizmy postupovania prípadov v prípade radikalizovaných jednotlivcov a páchatel'ov terorizmu. EÚ berie na vedomie úsilie o predchádzanie násilnému extrémizmu, a najmä prácu, ktorú vykonáva Koordinačné centrum pre boj proti násilnému extrémizmu. EÚ konštatuje, že radikalizácia vo väzniciach a šírenie teroristického obsahu online si naďalej vyžadujú pozornosť. EÚ konštatuje, že regionálna spolupráca a výmena citlivých informácií s Europolom a členskými štátmi sú uspokojivé a že by sa v nich malo pokračovať. EÚ zdôrazňuje, že je potrebné ďalej pracovať na riešení financovania terorizmu a prania špinavých peňazí, a to najmä zlepšením účinnosti vyšetrovania financovania terorizmu. EÚ s uspokojením berie na vedomie prijatie nového zákona o vopred poskytovaných informáciách o cestujúcich (API) a osobných záznamoch o cestujúcich (PNR) s cieľom posilniť schopnosť bojovať proti terorizmu a závažným trestným činom, ktoré súvisia s leteckou dopravou.

EÚ zdôrazňuje, že je dôležité, aby Albánsko zabezpečilo ochranu **kritickej infraštruktúry** zosúladiením svojho právneho rámca pre odolnosť kritických subjektov s *acquis* EÚ, identifikáciou kľúčových kritických infraštruktúr a navrhnutím kritérií ich riadenia, čo zahŕňa aj analýzu rizík.

EÚ konštatuje, že Albánsko má v právnych predpisoch zakotvené základné zásady **justičnej spolupráce v trestných, občianskych a obchodných veciach**, ale že je potrebné ďalšie zosúladienie s *acquis* EÚ. EÚ berie na vedomie plán Albánska ratifikovať zostávajúce relevantné medzinárodné dohovory v oblasti justičnej spolupráce. EÚ berie na vedomie, že Albánsko vo februári 2025 ratifikovalo haagsky Dohovor o uznávaní a výkone cudzích rozhodnutí v občianskych alebo obchodných veciach (2019). EÚ tiež vyzýva Albánsko, aby zvýšilo svoje administratívne kapacity s cieľom splniť požiadavky EÚ v oblasti justičnej spolupráce v trestných, občianskych a obchodných veciach.

EÚ víta, že Albánsko v oblasti **migrácie** prijalo a vykonáva komplexnú národnú stratégiu pre migráciu (2024 – 2030) a súvisiaci akčný plán (2024 – 2026), ktorý je v súlade s akčným plánom EÚ pre západný Balkán, ktorý Komisia predložila v decembri 2022. EÚ víta, že Albánsko prijalo národný plán pre nepredvídané udalosti vypracovaný v súlade s metodikou Agentúry Európskej únie pre azyl (EUAA) a Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex), s primeraným rozpočtom na jeho vykonávanie v prípade značného počtu príchodov migrantov a žiadateľov o medzinárodnú ochranu. EÚ tiež berie na vedomie plán Albánska prijať potrebné zmeny v oblasti legálnej migrácie s cieľom dosiahnuť súlad s určitými ustanoveniami o zlúčení rodiny, s jednotným povolením a s nedávnymi zmenami modrej karty EÚ. EÚ vyzýva Albánsko, aby dosiahlo súlad s *acquis* EÚ s cieľom ďalej posilniť boj proti neoprávnenej migrácii. EÚ berie na vedomie záväzok Albánska bojovať proti prevádzachtvu, najmä v rámci Globálnej aliancie na boj proti prevádzachtvu, a zdôrazňuje, že Albánsko by malo pokračovať v prebiehajúcom úsilí na všetkých úrovniach o rozloženie organizovaných zločineckých skupín zapojených do prevádzachtva. V rámci rozvoja migrácie pracovnej sily v Albánsku EÚ vyzýva Albánsko, aby rozvíjalo spoluprácu s tretími krajinami v oblasti readmisie a očakáva, že Albánsko posilní inšpekciu práce s cieľom predchádzať nútenej práci a neoprávnenému pohybu ďalej do EÚ.

EÚ zdôrazňuje, že spolupráca Albánska s členskými štátmi a agentúrou Frontex pri operáciách readmisie a návratu je veľmi dobrá. EÚ vyzýva Albánsko, aby zabezpečilo primerané prijímacie kapacity, najmä pre maloleté osoby bez sprievodu, a aby vykonávalo konania o návrate v súlade s revidovaným zákonom o cudzincoch a v súlade s *acquis* EÚ. EÚ tiež vyzýva Albánsko, aby ďalej posilňovalo spoluprácu s krajinami pôvodu v oblasti návratov a readmisie, a to aj prostredníctvom trvalej technickej angažovanosti a angažovanosti na vysokej úrovni, ako aj rozvoja praktickej spolupráce v oblasti readmisie.

EÚ berie na vedomie spoluprácu s agentúrou EUAA na posilňovaní vnútroštátneho systému **azylu** a príjmu prostredníctvom nepretržitého vykonávania druhej fázy plánu spolupráce schváleného v októbri 2024. EÚ vyzýva Albánsko, aby dôsledne vykonávalo azylový zákon a aby vytvorilo potrebné dodatočné administratívne kapacity a zároveň zabezpečilo ďalšie zosúlad'ovanie s *acquis* EÚ. EÚ tiež vyzýva Albánsko, aby systematicky uplatňovalo konanie o azyle a zvýšilo počet a kvalitu rozhodnutí v azylových veciach. EÚ tiež berie na vedomie dočasné zverenie prijímacieho zariadenia pre maloleté osoby bez sprievodu mimovládnej organizácii a pripomína plán Albánska vybavovať žiadosti o azyl prostredníctvom priamej vládnej podpory a služieb. EÚ vyzýva Albánsko, aby našlo trvalé riešenie pre prijímanie a ubytovanie maloletých osôb bez sprievodu v súlade s normami EÚ. EÚ konštatuje, že otázka albánskych občanov, ktorí podávajú neopodstatnené žiadosti o azyl v členských štátoch EÚ, si stále vyžaduje nepretržité a vytrvalé úsilie.

EÚ konštatuje, že vízová politika Albánska ešte nie je plne zosúladená so zoznamom EÚ obsahujúcim tretie krajiny, na ktoré sa vzťahuje vízová povinnosť. EÚ pripomína, že dočasné zrušenie vízovej povinnosti nie je v súlade s *acquis* EÚ. EÚ berie na vedomie určitý pokrok Albánska smerom k zosúladeniu vízovej politiky a víta prijatie plánu na úplné zosúladenie, pričom zdôrazňuje, že Albánsko musí zabezpečiť včasné vykonávanie tohto plánu, keďže podmienkou pristúpenia k EÚ je úplné zosúladenie vízovej politiky. EÚ tiež konštatuje, že albánske informačné systémy si budú vyžadovať ďalšie technické úpravy, aby boli v súlade s vízovým informačným systémom (VIS).

Pokiaľ ide o **schengenské a vonkajšie hranice**, EÚ berie na vedomie dobrú a pokračujúcu operačnú spoluprácu s agentúrou Frontex v oblasti hraničného dozoru a boja proti cezhraničnej trestnej činnosti prostredníctvom spoločnej operácie nasadenej od roku 2019 a nepretržité vykonávanie aktualizovanej dohody o štatúte agentúry Frontex z júna 2024. EÚ pripomína, že časť schengenského *acquis* sa bude v Albánsku uplatňovať až po rozhodnutí Rady o zrušení kontrol na vnútorných hraniciach, ktoré sa prijme po ukončení príslušného schengenského hodnotenia pripravenosti Albánska. EÚ očakáva, že Albánsko zosúladí svoje právne predpisy so schengenským *acquis* a že podnikne kroky potrebné na to, aby sa vykonávalo v čase pristúpenia alebo v relevantných prípadoch po prijatí rozhodnutia Rady o úplnom uplatňovaní schengenského *acquis*. Do tejto oblasti patrí aj pripojenie k príslušným systémom alebo ich zriadenie, konkrétne Schengenského informačného systému (SIS), vízového informačného systému (VIS), systému vstup/výstup, Európskeho systému pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) a programu registrovaných cestujúcich (RTP). EÚ vyzýva Albánsko, aby pokračovalo vo vykonávaní národnej stratégie integrovaného riadenia hraníc (2021 – 2027), a víta prijatie revidovaného zákona o kontrole štátnych hraníc. EÚ berie na vedomie, že od roku 2020 neustále rastie počet zamestnancov hraničnej polície, a zdôrazňuje, že je potrebné zachovať primeraný počet zamestnancov a operačné kapacity. EÚ berie v tejto súvislosti na vedomie plán Albánska riešiť vysokú fluktuáciu príslušníkov pohraničnej stráže na hraniciach. EÚ víta prijatie schengenského akčného plánu v januári 2026 v súlade s usmerneniami Komisie a vyzýva Albánsko, aby ho vykonávalo prostredníctvom právnych zmien a investovaním do požadovanej infraštruktúry, vybavenia, personálu a odbornej prípravy.

Pokiaľ ide o **falšovanie eura**, EÚ berie na vedomie plán Albánska pokračovať vo výmene informácií s Európskou komisiou, Europolom a Európskou centrálnou bankou v súlade s príslušnými dohodami o spolupráci v oblasti ochrany eura proti falšovaniu.

5. Hospodárske kritériá

EÚ víta skutočnosť, že Albánsko je na dobrej ceste stať sa **fungujúcim trhovým hospodárstvom**. EÚ vyzdvihuje pokračujúci široký domáci konsenzus o základných prvkoch hospodárskej politiky vrátane obmedzenej úlohy štátu v hospodárstve a politického záväzku k liberalizácii trhu.

EÚ uznáva pokrok dosiahnutý v posledných rokoch, pričom konštatuje, že slabá právna istota, vysoká úroveň neformálnej hospodárskej činnosti, nízka úroveň rozvoja finančného sektora, ťažkosti s presadzovaním zmluvného práva, vlastníckych práv a s registráciou vlastníckych práv, ako aj nedostatky v oblasti transparentnosti a zodpovednosti štátnych podnikov a rozsiahlejšie nedostatky štrukturálnych reforiem v oblasti správy vecí verejných, a tiež obavy súvisiace s korupciou, naďalej obmedzujú účinné fungovanie trhového hospodárstva, čo vedie k pomalej konvergencii a rastu pod úrovňou potenciálu. Týmto otázkam je potrebné sa venovať ďalej.

EÚ zdôrazňuje, že podnikateľské prostredie sa musí ďalej zlepšovať vytvorením rovnakých podmienok pre domáce aj zahraničné subjekty, aby sa z Albánska stala atraktívnejšia destinácia pre investície. Vzhľadom na nízku úroveň mobilizácie príjmov EÚ víta prijatie strednodobej stratégie príjmov a nabáda na jej vykonávanie, ktorým by sa úroveň mobilizácie príjmov mala zvýšiť. EÚ zdôrazňuje, že Albánsko musí zlepšiť fungovanie rámca pre riadenie verejných investícií. EÚ vyzýva Albánsko, aby sa systematicky a dôkladne zaoberalo politickými odporúčaniami EÚ stanovenými v jednotlivých balíkoch rozširovania, spoločne dohodnutými politickými usmerneniami v kontexte spoločných záverov dialógu o hospodárskych a finančných otázkach medzi EÚ a regionálnymi partnermi, ako aj záväzkami prijatými v rámci programu reforiem Plánu rastu pre západný Balkán. EÚ zdôrazňuje, že dôkladné a komplexné vykonávanie uvedených reforiem pomôže Albánsku splniť kritériá fungujúceho trhového hospodárstva a zabezpečiť fungovanie podnikov v predvídateľnom prostredí, v ktorom platí právny štát a pre konkurentov existujú rovnaké podmienky. Albánsko tiež musí riešiť narušenia, ktoré pretrvávajú v oblasti nehnuteľností a stavebníctva v dôsledku korupcie, nekompletne zdokumentovaných vlastníckych práv, nedostatkov právneho rámca a nefinančných transakcií.

EÚ konštatuje, že Albánsko posilňuje svoju **schopnosť vyrovnat' sa s konkurenčným tlakom a trhovými silami** v rámci Únie. Napriek tomu, že v porovnaní s regionálnou a európskou úrovňou pretrvávajú značné rozdiely, EÚ zdôrazňuje, že energetická a dopravná infraštruktúra Albánska a digitalizácia hospodárstva sa výrazne zlepšili. EÚ tiež konštatuje, že je potrebné pokračovať v rozsiahlych investíciách do všetkých oblastí fyzickej infraštruktúry, ktoré musí dopĺňať lepšie riadenie verejných investícií a verejné obstarávanie, pričom je potrebné v praxi zabezpečiť spravodlivé a konkurenčné zadávanie zákaziek, reformy zamerané na správu vecí verejných vrátane boja proti korupcii a zvýšenú kybernetickú odolnosť. EÚ vyzýva Albánsko, aby zvýšilo svoju konkurencieschopnosť, ktorú v súčasnosti brzdí nedostatok podnikateľského a technologického know-how, neuspokojené investičné potreby v oblasti ľudského rozvoja a trvalo nízke výdavky na výskum a vývoj, a to prostredníctvom zvýšenia kvality a úrovne výsledkov vzdelávania, okrem iného aj v odbornom vzdelávaní a príprave, a stimulov na investovanie do výskumu a vyššieho vzdelávania. EÚ tiež vyzýva Albánsko, aby zvýšilo pokrytie a primeranosť sociálnej ochrany a zdravotného poistenia s cieľom znížiť podiel obyvateľstva ohrozeného chudobou, čím sa umožní inkluzívny a sociálne vyvážený hospodársky rozvoj.

* * *

Vzhľadom na stav príprav Albánska EÚ konštatuje, že za predpokladu, že Albánsko bude naďalej dosahovať pokrok v zosúlad'ovaní s *acquis* EÚ a príslušnými európskymi normami, na ktoré sa vzťahuje blok 1 – Základné hodnoty, a v ich vykonávaní, ako aj v plnení priorit stanovených vo výročných správach Európskej komisie a v rámci politického dialógu medzi EÚ a Albánskom, a bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek dodatočné podmienky stanovené v ďalších kritériách vymedzených pre blok 1, príslušné kapitoly a tento blok sa budú môcť predbežne uzavrieť až po tom, ako EÚ potvrdí, že sa splnili tieto záverečné kritériá:

Na horizontálnej úrovni v súvislosti s blokom 1 Albánsko zabezpečí trvalé vykonávanie a verejne prístupné monitorovanie svojich plánov prostredníctvom spoľahlivého a multidisciplinárneho mechanizmu, pričom bude venovať osobitnú pozornosť zaisteniu primeraných ľudských a finančných zdrojov, inštitucionálnym kapacitám, dodržiavaniu stanovených lehôt a dôkladnému a inkluzívnemu dialógu so všetkými zainteresovanými stranami, najmä pokiaľ ide o:

- plán pre právny štát, a to aj plnením kritérií podľa kapitol 23 a 24;
- plán fungovania demokratických inštitúcií – zavedením stabilných a konsolidovaných demokratických inštitúcií a procesov, a to aj na účely volebného procesu, plne v súlade s odporúčaniami OBSE/ODIHR, zabezpečením vyvodzovania zodpovednosti a účinnosti vrátane dohľadu a iných funkcií jeho zákonodarného zhromaždenia a ďalším posilňovaním priaznivého prostredia pre občiansku spoločnosť na všetkých úrovniach verejnej správy;
- plán reformy verejnej správy – preukázaním konzistentného a overiteľného pokroku vo všetkých oblastiach strategického rámca pre reformu verejnej správy, zabezpečením jej účinnej a efektívnej organizácie na všetkých úrovniach verejnej správy vrátane rozvoja a koordinácie politík, verejnej služby a riadenia ľudských zdrojov, jasne vymedzených vnútorných a vonkajších mechanizmov vyvodzovania zodpovednosti na všetkých úrovniach verejnej správy a v súlade s prístupom založeným na právach, poskytovaním služieb a riadením verejných financií.

Kapitola 23 – Súdnictvo a základné práva

Albánsko ďalej vykonáva komplexnú reformu svojho súdnictva, pričom rozvíja jej výsledky v záujme zabezpečenia plnej nestrannosti, nezávislosti, zodpovednosti, profesionality, kvality a efektívnosti súdneho systému. Toto záverečné kritérium Albánsko splní, najmä keď:

- bude pokračovať vo vykonávaní reformy súdnictva v súlade s príslušným *acquis* EÚ a európskymi normami s cieľom zaručiť **nezávislosť, nestrannosť, integritu a efektívnosť** súdnictva, a to aj prostredníctvom dôsledného uplatňovania zásad integrity, zásluhovosti a transparentnosti samosprávnych orgánov súdnictva, okrem iného aj pri vymenúvaní ich členov;
- upevní **zodpovednosť a bezúhonnosť** v súdnom systéme na všetkých úrovniach systematickým a konzistentným uplatňovaním transparentného vymenúvania, presunov a povyšovania sudcov a prokurátorov na základe zásluh, ako aj zabezpečením primeraných kapacít pre vysokého súdneho inšpektora, vysokú súdnu radu a vysokú prokurátorskú radu, najmä na vykonávanie včasných hodnotení, ako aj systematického a dôsledného overovania majetkových priznaní plne v súlade s najprísnejšími normami stanovenými v rámci preverovania, ako aj ďalším zabezpečovaním a posilňovaním systémovej odolnosti súdneho systému voči pokusom o neprimerané vnútorné a vonkajšie zasahovanie a ovplyvňovanie, účinným vykonávaním a ďalším posilňovaním existujúcich mechanizmov na riešenie takýchto prípadov, nezabúdajúc na to, že Albánsko musí zabezpečiť, aby sa zástupcovia jeho výkonnej a zákonodarnej moci zdržali neprimeraného zasahovania do justičných inštitúcií, s cieľom vykonávať rozhodnutia ústavného súdu a uplatňovať európske normy, najmä normy, ktoré stanovila Benátska komisia v súvislosti s rozhodnutiami týkajúcimi sa imunity;

- zabezpečí trvalú **kvalitu** súdnictva, a to aj ďalším znižovaním počtu nahromadených nevykonaných hodnotení dosiahnutím troch štvrtín ročných plánovacích prognóz založených na objektívnych kritériách s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi prvkami, podporených konsolidovanými štatistikami, zabezpečením včasného uverejnenia odôvodnených rozhodnutí a zachovaním dostatočných zdrojov pre posilnenú školu sudcov, aby mohla fungovať v súlade s normami EÚ a európskymi normami, najmä pokiaľ ide o integritu a kvalitu prijímania zamestnancov, výberu uchádzačov a poskytovanej odbornej prípravy;
- zabezpečí **efektívnosť** a výkonnosť súdov a prokuratúr obsadením približne 75 % voľných pracovných miest v súdnictve, ďalším skrátením času rozsúdenia a znížením počtu nahromadených neprejednaných prípadov, a to najmä zvýšením ľudských a finančných zdrojov s cieľom výrazne zvýšiť kvalitu súdnej infraštruktúry a bezpečnosť jednotlivcov a zabezpečiť primeraný počet sudcov a právnych poradcov v súlade s priemerom EÚ, ako aj zriadením a dôsledným využívaním dobre fungujúceho **integrovaného systému správy prípadov** a zabezpečením širšieho a vhodnejšieho využívania alternatívneho riešenia sporov.

Albánsko uplatňuje spoľahlivé a účinné systémy na predchádzanie korupcii vrátane korupcie na vysokej úrovni a na boj proti nej. Toto záverečné kritérium Albánsko splní, najmä keď:

- ďalej zvýši a zabezpečí primerané **operačné kapacity**, zlepši infraštruktúru a navýši ľudské a finančné zdroje špecializovaných protikorupčných orgánov a bežných súdnych inštitúcií na boj proti korupcii, najmä v zložitých prípadoch vrátane finančného vyšetrovania;

- preukáže solídne a **trvalé výsledky** v oblasti vyšetrovania, trestného stíhania a vynášania konečných odsudzujúcich rozsudkov v prípadoch korupcie na všetkých úrovniach, najmä na vysokej úrovni, a to zachovaním právneho rámca, ktorým sa účinne podporuje boj proti korupcii a zabezpečením plnej spolupráce orgánov verejnej moci;
- dosiahne solídne výsledky v oblasti zaist'ovania a konfiškácie majetku vrátane dôveryhodnej a konzistentnej praxe uskutočňovania súbežných finančných vyšetrovaní pri riešení prípadov korupcie vrátane korupcie na vysokej úrovni;
- skonsoliduje spoľahlivý **rámec na predchádzanie korupcii**, a to aj účinným vykonávaním a monitorovaním novoprijatej viacročnej stratégie v najzraniteľnejších odvetviach, legislatívnych opatrení, ako aj všetkých zostávajúcich odporúčaní skupiny GRECO/ODIHR; ďalej posilní účinnosť overovania majetkových priznaní a dosiahne solídne a trvalé výsledky v oblasti proaktívnych administratívnych vyšetrovaní a odrádzajúcich sankcií, čo zahŕňa aj zabezpečenie trvalých výsledkov v oblasti proaktívnych a kvalitných postúpení na trestné stíhanie zo strany príslušných štátnych inštitúcií a orgánov presadzovania práva, najmä štruktúre SPAK, a preukáže, že príslušné orgány prijímajú dôsledné nadväzujúce opatrenia.

Albánsko chráni základné práva v právnych predpisoch aj v praxi a je plne pripravené vykonávať Európsku chartu základných práv a iné príslušné *acquis* EÚ a príslušné medzinárodné a európske normy. Toto záverečné kritérium Albánsko splní, najmä keď:

- zabezpečí účinné vykonávanie a presadzovanie ľudských práv zvýšením kapacity nezávislých orgánov pre základné práva, uplatňovaním ľudských práv a základných slobôd stanovených v **Európskom dohovore o ľudských právach**, jeho protokoloch a v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva; dosiahne uspokojivé vykonávanie odporúčaní medzinárodných orgánov monitorujúcich dodržiavanie ľudských práv vrátane **Európskeho výboru na zabránenie mučeniu a neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu**;

- zabezpečí ďalšiu ochranu **slobody prejavu a slobody médií** tým, že prijme a v praxi účinne vykoná komplexnú reformu, ktorej súčasťou bude aj legislatívny a regulačný rámec, dosiahne úplné zosúladenie s *acquis* EÚ a európskymi normami, najlepšími postupmi a odporúčaniami, a to aj pokiaľ ide o nezávislosť regulačného orgánu a médií, transparentnosť vlastníctva a financovania a bezpečnosť novinárov vrátane úplného zrušenia trestnoprávných ustanovení o ohováraní a úplné zosúladenie občianskoprávných aspektov ohovárania s európskymi normami;
- ďalej posilní inštitucionálne kapacity komisára pre ochranu pred diskrimináciou v súlade s *acquis* EÚ a medzinárodnými a európskymi normami; bude vykonávať právne predpisy zosúladené s *acquis* EÚ vrátane právnych predpisov EÚ, ktorými sa stanovujú normy pre subjekty zaoberajúce sa rovnakým zaobchádzaním, ako aj európske normy v oblasti **nediskriminácie, rodovej rovnosti** a boja proti sexuálnemu rodovo motivovanému násiliu; bude ďalej rešpektovať, chrániť a naplňovať zásadu rovnakého uplatňovania všetkých ľudských práv LGBTI osôb v plnom rozsahu; zachová účinné mechanizmy nápravy a pomoci obetiam násilia, ktoré sú vo väčšine prípadov zabezpečené prostredníctvom verejného financovania a strednodobého rozpočtového plánovania;
- posilní systém **ochrany detí**, ktorého hlavnou zásadou je najlepší záujem dieťaťa, a to aj pokiaľ ide o deti bez rodičovskej starostlivosti alebo so zdravotným postihnutím, čo zahŕňa najmä účinné vykonávanie právnych predpisov o náhradnej rodinnej starostlivosti, okrem iného aj zabezpečením ich harmonizácie s existujúcimi právnymi predpismi, s cieľom dokončiť deinštitucionalizáciu; zvýši úsilie o zabezpečenie práv **osôb so zdravotným postihnutím**, čo zahŕňa aj významný pokrok smerom k deinštitucionalizácii osôb so zdravotným postihnutím a k prístupnosti; zabezpečí dlhodobú udržateľnosť financovania a inštitucionálnu kapacitu v oblasti ochrany detí a práv osôb so zdravotným postihnutím;

- zabezpečí zavedenie efektívneho a transparentného systému registrácie a integrovanej správy majetku, ktorým sa zaručí včasné vydávanie jasnej a bezpečnej dokumentácie o vlastníckych právach; všetky katastrálne údaje vrátane vlastníckych práv a katastrálnych máp sa majú digitalizovať a starostlivo aktualizovať s cieľom systematicky odstraňovať prekrývajúce sa alebo nepresné údaje, pričom prvý proces registrácie má byť ukončený v súlade s príslušnými záväzkami Albánska prijatými v rámci plánu Albánska pre právny štát a bude sa pravidelne monitorovať; ďalej zníži počet nahromadených neprejednaných súdnych vecí týkajúcich sa majetku a zabezpečí, aby príslušné orgány účinne a včas vykonávali všetky súdne rozhodnutia, najmä konečné súdne rozhodnutia, ktorými sa uzná vlastnícke právo bývalých vlastníkov a ukončí sa tak dlhotrvajúce nevykonávanie rozsudkov; to platí aj pre rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva v tejto oblasti; zabezpečí, aby sa v prípadoch vyvlastnenia a odobratia majetku dodržiavalo právo na riadny proces;
- v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami a európskymi normami zabezpečí plné a účinné vykonávanie zákona o ochrane národnostných menšín a jeho všetkých sekundárnych právnych predpisov, a to aj posilnením kapacít a zdrojov na ochranu práv osôb patriacich k národnostným menšinám, najmä Výboru pre národnostné menšiny;
- zabezpečí úplné zosúladenie svojho legislatívneho rámca s *acquis* EÚ v oblasti **občianskych práv**, a to aj zrušením právneho základu umožňujúceho rozvoj systému udeľovania občianstva investorom, v súlade s príslušnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.

Kapitola 24 – Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť

Albánsko uplatňuje spoľahlivý a účinný systém boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti. Toto záverečné kritérium Albánsko splní, najmä keď:

- zosúladí svoj právny rámec s *acquis* EÚ a európskymi a medzinárodnými normami v oblasti boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti, aj pokiaľ ide o kriminalizáciu prania špinavých peňazí, a bude pokračovať v uplatňovaní solídneho strategického rámca v týchto oblastiach v súlade s normami EÚ;
- dosiahne solídne výsledky v oblasti vyšetovania, trestného stíhania a vynášania právoplatných odsudzujúcich rozsudkov vo všetkých oblastiach závažnej a organizovanej trestnej činnosti (vrátane obchodovania s ľuďmi, strelnými zbraňami a drogami, sexuálneho zneužívania detí, počítačovej kriminality a prania špinavých peňazí, a to aj ako samostatného trestného činu), čo podporí aktuálnymi a podrobnými štatistikami;
- preukáže proaktívny a účinný prístup k vnútroštátnemu a medzinárodnému presadzovaniu práva a justičnej spolupráci na základe zlepšenej metodiky vyšetovania s cieľom riešiť zložité trestné veci, ďalej vykonávať opatrenia a zabezpečiť integritu, okrem iného aj prostredníctvom pokračujúcich a dôkladných vyšetovaní Agentúry pre dohľad nad políciou, transparentného vymenúvania na základe zásluh a kariérneho rastu v rámci orgánov presadzovania práva, najmä polície;
- dosiahne solídne výsledky v oblasti zaistovania a konečnej konfiškácie majetku, okrem iného aj prostredníctvom plne funkčného medziinštitucionálneho systému súvisiaceho s úradom pre vyhľadávanie majetku zameraného na vyhľadávanie, identifikáciu, zmrazenie, správu a konfiškáciu majetku v súlade s *acquis* EÚ, čo podporí aktuálnymi a podrobnými štatistikami a s primeranými ľudskými a finančnými zdrojmi;
- naďalej bude preukazovať dôveryhodnú a konzistentnú prax systematického finančného vyšetovania prípadov závažnej a organizovanej trestnej činnosti, najmä v oblasti prania špinavých peňazí, čo podloží aktuálnymi a podrobnými štatistikami;

- náležite bude uplatňovať komplexný, rodovo špecifický prístup zameraný na obeť s cieľom predchádzať obchodovaniu s ľuďmi a bojovať proti nemu vytvorením právneho, inštitucionálneho a operačného rámca v súlade s *acquis* EÚ, dosiahne solídne výsledky, pokiaľ ide o proaktívne rozkladanie sietí obchodovania s ľuďmi so zameraním na ženy a dievčatá, a v plnej miere bude vykonávať národný referenčný mechanizmus založený na posilnených kapacitách na odhaľovanie a identifikáciu obetí a poskytovanie ubytovania, ochrany, pomoci a podpory obetiam a potenciálnym obetiam.

Albánsko preukazuje trvalé a významné výsledky v spolupráci v oblasti drog. Toto záverečné kritérium Albánsko splní, najmä keď:

- zosúladí svoj právny a politický rámec v oblasti drog s *acquis* EÚ vrátane ustanovení o pravidelnej aktualizácii zoznamu nových psychoaktívnych látok a drogových prekursorov a účinne si splní svoje medzinárodné záväzky;
- prijme a vykoná národnú protidrogovú stratégiu a zároveň zabezpečí úplné sfunkčnenie národného systému včasného varovania a národného monitorovacieho strediska pre drogy na základe integrovanej a inštitucionalizovanej siete domácich a medzinárodných partnerov;
- dosiahne solídne výsledky v oblasti zaist'ovania drog, ničenia a konfiškácie súvisiaceho majetku, čo podporí aktuálnymi a podrobnými štatistikami, pričom bude dôrazne presadzovať záruky na zabránenie zneužívaniu výrobkov pri legálnom pestovaní kanabisu.

Albánsko uplatňuje spoľahlivý a účinný systém na boj proti terorizmu, radikalizácii a násilnému extrémizmu a ich predchádzanie a na ochranu kritických infraštruktúr.

Toto záverečné kritérium Albánsko splní, najmä keď:

- zabezpečí, aby jeho právne a politické rámce v oblasti boja proti terorizmu, radikalizácii a násilnému extrémizmu online aj offline a v oblasti ochrany kritických infraštruktúr a subjektov boli v súlade s *acquis* EÚ a riadili sa zásadami predvídania, prevencie, ochrany a reakcie;
- prijme národný plán na vykonávanie Spoločného akčného plánu predchádzania terorizmu a násilnému extrémizmu na západnom Balkáne a boja proti nim a zabezpečí jeho nepretržité vykonávanie.

Albánsko trvalo dosahuje významné výsledky v oblasti legálnej a neoprávnenej migrácie a azylu a v otázkach týkajúcich sa schengenského *acquis*, vízovej politiky a kontroly svojich vonkajších hraníc v súlade s akčným plánom EÚ pre západný Balkán. Toto záverečné kritérium Albánsko splní, najmä keď:

- ďalej bude zabezpečovať dostatočné a trvalé kapacity riadenia hraníc a primerané personálne obsadenie na účinné riadenie zmiešaných migračných tokov, čo zahŕňa okrem iného preukázanú schopnosť riadne kontrolovať svoje hranice, dostatočné pohraničné a prijímacie kapacity a konkrétne výsledky v boji proti neoprávnenému prekračovaniu hraníc, stíhaní a rozkladaní zločineckých sietí zapojených do prevádzachstva a v rámci účinnej medzinárodnej spolupráce, a to aj v oblasti návratov a readmisie;
- zabezpečí nepretržité vykonávanie schengenského akčného plánu s cieľom účinne sa pripraviť na to, aby sa schengenské *acquis* plne vykonávalo v čase pristúpenia alebo v relevantných prípadoch po prijatí rozhodnutia Rady o úplnom uplatňovaní schengenského *acquis*;

- plne zosúladi svoju vízovú politiku s vízovou politikou EÚ, najmä ukončením praxe vydávania sezónnych víz a zosúladením zoznamov krajín, ktorých občania podliehajú vízovej povinnosti, a krajín, ktorých občania sú pri vstupe od tejto povinnosti oslobodení, so zoznamami EÚ, a to úplným vykonaním plánu na zosúladenie vízovej politiky prijatého v novembri 2025;
- zabezpečí zavedenie fungujúceho azylového systému v súlade s najnovším *acquis* EÚ, dostatočné kapacity na identifikáciu a postupovanie osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, výrazné zvýšenie kvality a počtu rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany a primerané prijímacie kapacity vrátane samostatných zariadení pre maloleté osoby bez sprievodu.

Hospodárske kritériá

Albánsko spĺňa kritérium fungujúceho trhového hospodárstva. Albánsko naďalej posilňuje a zabezpečuje stabilné podnikateľské prostredie, v ktorom existuje spravodlivá hospodárska súťaž medzi domácimi a zahraničnými hospodárskymi subjektmi, vyššia transparentnosť a zodpovednosť štátom vlastnených podnikov, obmedzuje sa neformálne hospodárstvo a navodzuje sa predvídateľný fiškálny rámec, čím sa zabezpečuje dodržiavanie daňových predpisov a znižujú daňové úniky.

* *

Monitorovanie pokroku v zosúlad'ovaní s *acquis* EÚ a príslušnými európskymi normami a v ich vykonávaní bude pokračovať aj počas rokovaní. EÚ zdôrazňuje, že osobitnú pozornosť bude venovať monitorovaniu všetkých uvedených otázok s cieľom zabezpečiť administratívnu kapacitu Albánska a jeho schopnosť ukončiť zosúlad'ovanie právnych predpisov vo všetkých oblastiach tohto bloku, ako aj ďalší pokrok vo vykonávaní a presadzovaní. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať prepojeniu medzi týmto blokom a ostatnými rokovacími blokmi. Konečné posúdenie súladu právnych predpisov Albánska *acquis* EÚ a príslušnými európskymi normami, ako aj jeho vykonávacích kapacít bude možné uskutočniť až v neskoršej fáze rokovaní. EÚ vyzýva Albánsko, aby okrem všetkých informácií, ktoré môže EÚ požadovať na účely rokovaní o tomto bloku a ktoré sa majú poskytnúť konferencii, pravidelne poskytovalo podrobné písomné informácie o pokroku vo vykonávaní *acquis* EÚ aj Rade pre stabilizáciu a pridruženie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa konferencia bude musieť vo vhodnom čase k tomuto bloku vrátiť.

EÚ tiež pripomína, že v období od 2. októbra 2024 do ukončenia rokovaní sa môže prijať nové *acquis* EÚ.